

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра лісового господарства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Гарант освітньої програми
 В.П. Шлапак
«__» _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗА
СПЕЦІАЛЬНІСТЮ»**

Освітній рівень: доктор філософії

Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство

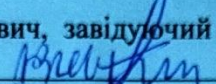
Спеціальність: 205 – «Лісове господарство»

Освітня програма: «Лісове господарство»

Факультет: Лісового і садово-паркового господарства

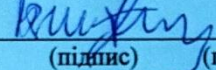
Умань – 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень за спеціальністю» для здобувачів вищої освіти спеціальності 205 – Лісове господарство освітньої програми «Лісове господарство». Умань: Уманський НУС, 2022 – 10 с.

Розробник: Шлапак Володимир Петрович, завідувач кафедри лісового господарства, доктор с.-г. н., професор

Робоча програма затверджена
на засіданні кафедри лісового господарства

Протокол від «29» серпня 2022 року № 1

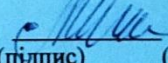
Завідувач кафедри лісового господарства (Шлапак В. П.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

«29» вересня 2022 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету лісового і садово-паркового господарства

Протокол від «01» вересня 2022 року № 1

«01» вересня 2022 року

Голова (М. В. Шемякін)
(підпис) (прізвище та ініціали)

©Шлапак В.П., 2022 рік
©Уманський НУС, 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS: 3	Галузь знань 20 – Аграрні науки та продовольство	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність: 205 - Лісове господарство	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ <small>(назва)</small>		Семестр	
Загальна кількість годин: 90		1-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 4	Освітній рівень: «доктор філософії» Освітня програма: «Лісове господарство»	14 год.	4 год..
		Практичні, семінарські	
		16 год.	4 год.
		Лабораторні	
		—	—
		Самостійна робота	
		60 год.	82 год.
		Індивідуальні завдання: —	
Вид контролю:			
екзамен	екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Методологія та організація наукових досліджень за спеціальністю включає використання сучасних методологічних наукових досліджень. Здобувач повинен знати і вміти застосувати методи наукових досліджень при закладанні дослідів на об'єктах озеленення (вивчення сучасного стану деревної, кущової та трав'янистої рослинності на територіях лісових насаджень). Особисто здійснювати інформаційних пошук, оцінювати першоджерела, провести експериментальні дослідження, математичну обробку та аналіз отриманих результатів. Самостійно сформулювати наукові положення, висновки та пропозиції виробництву. Даній дисципліні передують вивчення ботаніки, фізіології рослин, екології лісів та ін.

Мета дисципліни: з'ясувати, що таке методологія дослідження, які є методи дослідження у лісовому господарстві.

Завдання дисципліни: визначити, що собою являє методологія науково-дослідної роботи; показати можливі підходи до комплексного оцінювання лісових насаджень.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти. Після закінчення даного курсу, вивчаються такі дисципліни, як сучасні методи відтворення лісових насаджень, аналітичні методи дослідження лісових екосистем та ін.

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні наукові задачі та проблеми, включно з прийняттям рішень щодо відбору даних та вибору методів досліджень для вивчення лісових біогеоценозів (відповідно до спеціалізації) у різних просторово-часових масштабах із використанням комплексу міждисциплінарних даних, в умовах глобальних змін навколишнього середовища.

Загальні компетентності. Креативність, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність до критичного аналізу та оцінювання сучасних наукових досягнень при вирішенні дослідницьких і практичних завдань, в тому числі в міждисциплінарних областях. Здатність приймати обґрунтовані рішення, планувати і здійснювати комплексні дослідження на сучасному рівні з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій на основі цілісного системного наукового світогляду з використанням знань в області історії і філософії науки.

Фахові компетентності. Знання і дотримання норм наукової етики і академічної чесності.

Програмні результати навчання. Мати ґрунтовні знання предметної області та розуміння професії, знання праць провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, фундаментальні праці у галузі дослідження,

формулювати мету власного наукового дослідження як складову загальноцивілізаційного процесу. Формулювати наукову проблему з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан її наукової розробки, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень у сфері лісового господарства. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових знань в обраній області наукових досліджень; Відповідально ставитися до виконуваної роботи та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Методологія та методи наукових досліджень.

Загальні відомості про методологію науково-дослідної роботи. Класифікація методів наукових досліджень. Емпіричні методи досліджень.

Тема 2. Основні питання методики науково-дослідної роботи.

Вибір теми наукового дослідження здобувачем. Планування науково-дослідної роботи. Робота з науковою літературою.

Тема 3. Методологія лісівницьких (біогеоценологічних, екологічних) досліджень.

Загальні питання біогеоценологічних і екологічних досліджень.

Змістовний модуль 2.

Тема 4. Абсолютні та відносні величини і графічний спосіб зображення даних.

Суть, види та одиниці виміру абсолютних величин. Суть та одиниці виміру відносних величин. Види відносних величин. Суть і призначення графіків.

Тема 5. Види та особливості викладу результатів наукових досліджень.

Види викладу науково-дослідної продукції. Зміст та особливості оформлення монографічної продукції. Реферативний виклад матеріалу.

Тема 6. Побудова та властивості УДК.

Структура УДК. Основна таблиця УДК. Методика індексування за УДК.

Тема 7. Як мислити, щоб творити нові великі ідеї.

Ідея – це нова комбінація старих елементів. Факти, дані та рішення. Наполегливо експериментувати з комбінаціями. Розвиток творчості через візію.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Основні поняття методології												
Тема 1. Методологія та методи наукових досліджень.		2	2			10	31	2	2			27
Тема 2. Основні питання методики науково-дослідної роботи.		2	2			10	28					28
Тема 3. Методологія лісівницьких (біогеоценологічних, екологічних) досліджень.		2	2			10	31	2	2			27
Разом за змістовим модулем 1		6	6			30	59	2	2			55
Змістовий модуль 2. Аналітичні методи дослідження лісових екосистем												
Тема 4. Абсолютні та відносні величини і графічний спосіб зображення даних.		2	2			10						
Тема 5. Види та особливості викладу результатів наукових досліджень.		2	2			10						
Тема 6. Побудова та властивості УДК.		2	2			5						
Тема 7. Як мислити, щоб творити нові великі ідеї.		2	4			5						
Разом за змістовим модулем 2		8	10			30	31	2	2			27
Усього годин		14	16			60	90	4	4			82

5. Теми семінарських занять

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.1	Класифікація методів наукових досліджень. Емпіричні методи досліджень.	2	2
1.2	Вибір теми наукового дослідження здобувачем.	2	-
1.3	Визначення типів лісорослинних умов і типів лісу	2	2
2.1	Суть, види та одиниці виміру абсолютних величин.	2	
2.2	Види викладу науково-дослідної продукції.	2	
2.3	Структура УДК. Основна таблиця УДК. Методика індексування за УДК.	2	
2.4	Ідея – це нова комбінація старих елементів.	4	
Всього годин		16	4

7. Теми лабораторних занять

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Аналіз класифікацій методів дослідження	7	10
2	Планування науково-дослідної роботи. Робота з науковою літературою.	7	11
3	Кругообіг поживних речовин в лісовій екосистемі	8	10
4	Екологічний та ценотичний контроль продуктивності. Біопродукція в різних біомах	8	10
5	Природний та штучний добір під час створення та формування лісових насаджень	8	10
6	Лісова типологія та її основні завдання	8	11
7	Переваги та недоліки фітоценотичної класифікації типів лісу	8	10
Разом		60	82

9. Індивідуальні завдання

—

10. Методи навчання

Викладання лекцій, що передбачає розкриття у словесній формі сутності явищ, наукових понять, процесів, які знаходяться між собою в логічному зв'язку, об'єднані загальною темою. Супроводжується мультимедійним супроводом, роздатковим матеріалом. Практичні заняття спрямовані на досягнення завершального етапу процесу пізнання. Вони сприяють формуванню умінь і навичок, логічному завершенню ланки пізнавального процесу стосовно конкретного розділу, теми. На практичних заняттях розглядаються та розв'язуються задачі з наближених до реальних ситуацій.

Навчання супроводжується опрацюванням нормативної навчальної літератури, а також періодичних видань.

11. Методи контролю.

Поточний контроль здійснюється шляхом опитування відповідного теоретичного матеріалу та виконання практичних робіт. Проведення модульного контролю – складання тестів. По завершенню – іспит.

8. Розподіл балів, які отримують аспіранти при формі контролю «іспит»

Модуль 1				Іспит	Сума
Змістовний модуль 1					
T1	T2	T3	Модульний контроль	30	100
Пр. 1 – 10 б.	Пр. 2 – 10 б.	Пр. 3 – 10 б.	10		
Ср. – 10 б.	Ср. – 10 б.	Ср. – 10 б.			
20 б.	20 б.	20 б.	10		

12. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, РГР, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Шлапак В.П. Методологія та організація досліджень за спеціальністю: методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни для аспірантів зі спеціальності 205 – Лісове господарство. Уманський НУС, 2018. 16 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Свириденко В.Є., Бабіч О.Г., Киричок Л.С. Лісівництво. Підручник / За ред. В.Є.Свириденка. – К.: Арістей, 2004.- 544 с.
2. Спур С.Г., Барнесс В.В. Лесная экология. –М.: Лесн. пром-сть, 1984. -480 с.
3. Кучерявий В. П. Екологія. Львів: Світ, 2001 — 500 с.
4. Свириденко В.Є., Киричок Л.С., Бабіч О.Г. Практикум з лісівництва: Навчальний посібник / За ред. В.Є.Свириденка. – К.: Арістей, 2006.- 416 с.
5. Білоус В.І. Основи лісівництва та лісомеліорації [Методичні вказівки] / В.І. Білоус. – Умань, 1990. – 73 с.
6. Злобін Ю.А. Загальна екологія: Навчальний посібник / Ю.А. Злобін, Н.В. Кочубей. – Сумиб ВТД «Університетська книга», 2003. – 416 с.
7. Гордієнко М.І. Лісові культури / І.М. Гордієнко, М.М. Гузь, Ю.М. Дебринюк, В.М. Маурер. – Львів: Камула, 2005. – 608 с.

Допоміжна

1. Лархер В. Екологія растений.М.: – Мир., 1978.-384 с.
2. Одум Ю.Екологія: в 2-х т. Т. 1. Пер. з англ.- М.: 1986.- 328 с.
3. Одум Ю.Екологія: в 2-х т. Т. 2. Пер. з англ.- М.: 1986.- 376 с.
4. Погребняк П.С. Общее лесоводство. Уч. Пособ.- М.: Колос, 1968.-440 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Textreferat. *Реферати онлайн* : веб-сайт. URL: <http://ua.textreferat.com/referat-9368.html>
2. [Lviv Website – Ukraine Travel Tips](http://www.lvivlis.com.ua/uk/Forests_crops/) *Статті онлайн* : веб-сайт. URL: http://www.lvivlis.com.ua/uk/Forests_crops/
3. Навчальні матеріали онлайн : веб-сайт. URL: http://pidruchniki.ws/13340203/ekologiya/ekologiya_lisovih_sistem
4. Життя Українських Карпат. *Статті онлайн* : веб-сайт. URL: <http://www.carpathians.eu/flora/lisi-ukrajinskikh-karpat/sistema-lisogospodarskikh-zakhodiv/lisovi-kulturi.html>

13. Зміни у робочій програмі на 2022 рік.

З метою кращого засвоєння дисципліни, було розширено кількість лекцій та практичних занять. Були додані такі теми для аудиторного вивчення:

Абсолютні та відносні величини і графічний спосіб зображення даних.

Види та особливості викладу результатів наукових досліджень.

Побудова та властивості УДК.

Як мислити, щоб творити нові великі ідеї.